

JÄLLEENSYNTYMINEN

II

Pekka Ervast

(Pidetty Ruotsissa 1900-luvun alussa, suom. Aili Varmavuori).

Ensimmäisessä, teosofiaa ja maailmanuskontoja käsittelevässä luennossa kosketeltiin uskontojen syntyä ja teosofian suhdetta uskontoihin. Nämä ovat saman rungon oksia, saman viisauden tyttäriä, se Gnosis ton anton, se tieto, joka voidaan saavuttaa ja jonka määrätyt ihmiset ovat saavuttaneet täällä maan päällä. Heidän oppinsa ovat perusteeltaan yhtäpitäviä. On vain tunkeuduttava kunkin uskontojärjestelmän ytimeen.

Niinpä uskonnot julistavat esim. Jumalasta, että se Isä, jota ihmiset etsivät, on maailman henki, jumalallinen järki, jonka taakse kätkeytyi suuri mysteeri, salaisuus, olemassaolon syytön syy. Ehdoton Jumaluus, josta hindulainen filosofia käyttää nimeä Tat eli Se.

Tutkiskelkaamme nyt mitä teosofia ja uskonnot opettavat inhimillisestä elämästä, sen tarkoituksesta ja tehtävistä.

Mikä on siis tämän elämämme tarkoitus? Miksi elämme täällä maan päällä?

Tiede vastaa: elämä on taistelua, taistelua olemassaolosta. Tähdet taivaalla, eläimet maan päällä, maassa, ilmassa ja vedessä taistelevat olemassaolosta ja tässä taistelussa heikot sortuvat, voimakkaat, hyvin varustetut voittavat. Eikö ihmisiin nähden olisi samoin?

Aina, päivittäin, hetkittäin toteamme ympärillämme yksilöiden kansojen välillä vallitsevan kilpailun. Tässäkin

taistelussa voittavat parhaiten varustetut. Kysyessämme tieteeltä tämän ainaisen sodan perussyitä ja tarkoitusta, se vastaa olkaa kohauttaen: kuka on luonut olemassaolon, kuka vahvistanut sen lait? Olemassaolo on itsestään ikuinen alkua vailla, ääretön, tarkoitukseton. Tahi, jos niin tahdotte: sen salattu tehtävä on muotojen kehittäminen. Taistelun kautta kaikki paranee, hienostuu ja tulee paremmin varustetuksi tulevaa kamppailua varten.

Joskin elämän ilmiöiden älyllinen tutkimus johtaisi moiseen tulokseen, on sisimmässämme kuitenkin ääni, joka huutaa koko voimallaan; jos niin on, on olemattomuus parasta. Tarkastakaamme mitä kristinusko, siinä muodossa kuin sitä on meille opetettu, vastaa tähän. Mitä kirkko vastaa? Tämä elämämme kaikkine suruineen ja vastoinkäymisineen on hetki iäisyudessa, lyhyt koettelemusten aika, joka hyvin käytettynä saa palkakseen loppumattoman ilon. Tämä usko tuntuu pystyvän lohduttamaan useita ihmisiä, mutta on sellaisia, joiden mielestä moinen näkemys on lapsellinen ja itsekäs. He ajattelevat: lieneeköhän niin, että olemassaoloa seuraa kärsimys, että siihen kuuluu, sisältyy kärsimys. Kuinka voidaan niin ollen puhua minkäänlaisesta korvauksesta?

Ihminen, joka etsii elämän totuutta, ei yleensä kysy mitä hänelle ennemmin tai myöhemmin tapahtuu. Ei, hän kysyy miksi hänen elämänsä, pitää muodostua nyt, millaiseksi sen tulee muovautua. Hän toivoo saavansa selvyyttä siitä, mitä hänen nykyelämänsä on, asennoituksensa siihen oikealla tavalla, voidakseen toteuttaa elämänsä tarkoituksen. Kysyessämme siis, mikä on elämän tarkoitus, kysymme oikeastaan käytännöllisesti katsoen kuinka meidän tulee elää. Samasta syystä ei henkemme löydä mitään tyydytystä filosofisista mietteistä, tieteellisistä atomiteorioista tai uskonnollisista tulevaisuusopeista. Sitä tyydyttää vain vastaus

kysymykseen, kuinka meidän on eletävä nykyhetkellä täyttääksemme elämäntehtävämme. Mitä teosofia vastaa, miten se ratkaisee tämän ongelman?

Samalla tavalla kuin suuret uskontojen opettajat, jotka ovat saavuttaneet totuuden tiedon. Me elämme seurataksemme heidän jälkiään. Mekin tulemme kerran saavuttamaan totuuden tiedon. Totuuden tieto on totuuden elämää. Tietää on olla kaikkea. Olla kaikki, kaikkea, on elämistä kaikessa, sitä, että ymmärtää kaikkea, rakastaa kaikkea. Totuuden elämä on täydellistyneen rakkauden elämää. Me, jotka emme ole saavuttaneet sitä, elämme kehittyäksemme hyviksi, epäitsekäiksi ja viisaiksi ihmisiksi — kaikkien olentojen veljiksi. Tämä on elämän hyvä laki.

Eivätköhän uskonnot opeta juuri tätä? Eiköhän niiden siveellisen ilmoituksen ydin ole tämä korkeimman ihanteen palveleminen, tämä pyrkimys täydellisyyteen?

Mitä tulee ensinnäkin kristinuskoon, täytynee jokaisen myöntää, että Uuden Testamentin oppi on mitä kaunein kehoitus meille ihmisille vapauttamaan itsemme synnistä ja tulemaan täydellisiksi päästäksemme taivaallisen Isämme yhteyteen.

Eikö Jeesuksen Vuorisaarna, tämä maailmankirjallisuuden helmi, ole kuin yksi ainoa huuto, rukous sen vanhurskauden, sen armahtavaisuuden ja totuuden puolesta, joka on vielä niin etäällä ihmisten sydämistä? Meidän ei tarvitse toistaa niitä sanoja, jotka kertautuvat alinoma Uudessa Testamentissa siitä, että ”joka tekee syntiä, on synnin orja”, että totuus sitä vastoin vapauttaa meidät, ja että meidän tulee olla täydelliset, kuten meidän taivaallinen Isämme on täydellinen. Konfutsen, kiinalaisen viisaan opin mukaan ”ihminen on kutsuttu tulemaan Taivaan ja Maan auttajaksi ja

työntekijäksi, työntekijän toveriksi”. Jos hän täyttää nämä ehdot, hänestä tulee heidän vertaisensa. (Tshung-yung II:31).

Tshung-yung sanoo viisaasta: ”Hän on ylevämielinen, jalo, sävyisä, lempeä, kärsivällinen, altis vaikutteille, tarmokas, luja, järkevä, tasapainoinen, järjestystä rakastava ja vakava. Kaikkea syleilevänä, itseensä kaiken sulkevana hän on Taivaan kaltainen. Ollen syvä ja toimiva kuin lähde, hän on syvyyden kaltainen. Kun hänet nähdään, häntä kunnioitetaan, kun hän puhuu, häneen uskotaan, kun hän toimii, iloitaan. Siksi on sanottu: ”Hän on yhdenvertainen Taivaan kanssa”.

Kun Tse Kung, eräs Konfutsen oppilaista, pyysi kerran Mestariltansa mielilauseita, joka voisi olla hänelle ojennusnuorana seurustelussa ihmisten kanssa. Konfutsen vastasi: ”Älkää tehkö toisille sitä, mitä ette tahdo heidän tekevän teille.”

Kiinan toinen suuri uskonnonperustaja, Laotse, opettaa, että Tao eli tie Jumalan luo on jokaisen ihmisen sisimmässä, joskin hänen monet himonsa ja pyyteensä kääntävät hänen katseensa pois tästä tiestä. Laotsen oppi tähtäsi siihen, että meidän tulee pidättäytyä pyyteistä tullaksemme osallisiksi Taosta.

Tao-Te-Kingissä hän sanoo: ”Se jolla on sisimmässään ylitsevuotava määrä Taon ominaisuuksia, on lapsen kaltainen, myrkylliset hyönteiset eivät pistä häntä, villit eläimet eivät hyökkää hänen kimppuunsa, petolinnut eivät tartu häneen. On kolme kallisarvoista ominaisuutta (seikkaa), joita ylistän ja joihin pyrin: ensimmäinen on lempeys, toinen on säästäväisyys, kolmas on syrjäänvetäytyminen toisten tieltä. Lempeys on varma voitostaan taistelussakin, varma myös taistelukentän säilyttämisestäkin. Taivas on puolustava sen omistajan juuri lempeyden kautta suojellen.”

Intian vanhin uskonto, hinduismi, opettaa selvin ja terävin sanoin, että ihmisen tulee pyrkiä Korkeimman Olennon yhteyteen. Pyyteet sitovat ihmisen tähän vaihtelun pyörään. Ihmisen on siis vapauduttava tästä tiedon saavutuksen, antaumuksen ja pyyteestensä irroittautumisen kautta. Kun sielu tuntee Jumalan, hän on vapautettu. Tiedon puhdistama järki näkee Hänet, Jumalan. antaumukseen yhtynyt tieto löytää Brahman olin paikan. Hänestä, joka tuntee Brahman, tulee Brahma. Kun pyyteet loppuvat, tulee kuolevaisesta kuolematon ja hän saavuttaa Brahman.

Buddha, joka eli 6:lla vuosisadalla e. Kr., esitti selvemmin kuin kukaan aikaisemmin yksinkertaiselle ja sivistymättömälle kansalle pelastuksen kahdeksankertaisen tien. 1) usko, 2) oikea ajatus, 3) oikea puhe, 4) oikea oppi, 5) oikeat elämäntavat, 6) oikea pyrkimys, 7) oikea muisti, 8) oikea mietiskely. — Yhdistäen itse oppinsa seuraaviksi säkeiksi:

”Kieltäytyä kaikesta synnistä,
saavuttaa kaikki hyveet,
puhdistaa oma sydämensä.
Sellainen on Buddhan uskonto.”

Ne, jotka vaeltavat oikein julistetun lain tiellä, saavuttavat syntymän ja kuoleman meren vastaisen rannan, meren, joka on vaikea ylittää. (Udanavarja 29:37). Buddhalaiset evankeliumit ovat tulvillaan mitä ihanimpia siveyssäntöjä.

Esitettäköön muutamia näytteitä seuraavista teoksista: Dhammapada, Lalita Vistara, Mahabarinibbana — Sutta ym. nähdäksemme kuinka lähellä Buddhan esittämät siveelliset elämänohjeet ovat Jeesuksen kehoituksia.

”Kaikki olennot etsivät onnea; ulota siis hyvä tahtosi kaikkiin. — Ihmistä, joka tuntee myötätuntoa kaikkia eläviä

kohtaan, kutsutaan pyhäksi. — Miksi pitäisimme itseämme riippuvaisina tästä katoavasta fyysisestä ruumiistamme, miksi tarrautuisimme siihen kaikin voimin? Viisauden silmissä se on vain väline, jonka avulla teemme hyvää kanssaihmisillemme. — Eikö kaikki mitä omistan, myöskin ruumiini, ole olemassa tehdäksemme hyvää toisillemme. — Voita paha hyvällä. — Annoit anteeksi niille, joista tuli murhaajasi. — Voita vihollisesi väkivallalla ja sinä olet lisäävä hänen vihamielisyyttänsä; voita hänet rakkaudella ja sinä et ole niittävä mitään surua. — Onnellinen on se, joka on hyveellinen. Itsekyyden lopettaminen on onnea. Vain se ihminen on onnellinen, joka, täynnä rakkautta kaikkeen elämään, harjoittaa hyvettä ollakseen avuksi toisille. — Vartioi ajatuksiasi. — Pidä kieleesi kurissa. — Ole puhdas ja elä puhtaiden parissa. Olkoon sanasi, tekosi ja sydämesi puhdas. — Joskin ihminen voittaa tuhansia ihmisiä taistelussa on kuitenkin suurempi voittaja se, joka itsensä voittaa. — Repäise itserakkaus juurineen itsestäsi. Oi, jospa puhuttelisin ystävällisesti ja lempeästi jokaista, jonka kohtaan. — Kuten elämää rakastava karttaa myrkkyä, paetkoon viisas syntiä — synti kehittyi helposti. — Viha ei lopu konsanaan vihalla, viha voitetaan rakkaudella, se on vanha sääntö. — Synnintekijä ei ole koskaan kaunis. Älä katso naista epäpuhtain ajatuksin. — Älä anna minkäänlaisen huonon pyyteen herätä sisimmässäsi. — Ei kukaan voi puhdistaa toista ihmistä. — Ylpeä sydän johtaa rikokselliseen elämään. — Kunhan ajatukset vain suunnataan siihen, mikä on oikein, on onni seuraava välttämättä.”

Zoroasterin opin siveyssäännöistä voimme siteerata Avestasta: ”Se mikä on kauneinta, se, mikä on puhdasta, kuolematonta, loistavaa, on hyvää. Kunnioitamme hyvää henkeä, hyvää lakia, hyvää viisautta, hyvää kuningaskuntaa.

Puhtaat ajatukset, sanat ja teot suoritetaan tiedon avulla. Pahoja ajatuksia, sanoja ja tekoja suoritetaan tietämättömyydessä.”

Kuunnellessamme uskontojen opetuksia tahi oman järkemme sanomia meillä on siis täysi syy pitää selviönä, että jos ihmisen elämällä on tarkoitus, sen täytyy olla pyrkiminen henkiseen täydellisyyteen, joka on alati kasvavaa totuuden tietoa. Ihminen vaeltaa pimeydessä, mutta älyllisenä olentona hän kaipaa valoa. Ihmiskunta saavuttaa tulevaisuudessa tämän päämäärän. Sen tietomäärä kasvaa päivä päivältä ja vihdoin se on saavuttava sen tiedon, jonka se voi saavuttaa ihmiskuntana.

Tämä lienee luonnollisesti hämmöittävä tulevaisuuden unelma. Tiede ei kiinnitä kuitenkaan huomiota inhimillisiin yksilöihin. Ihmiskunta on kuitenkin vain ihmisyksilöiden summa.

Se, että ihmiskunta saavuttaa valon, tiedon, merkitsee sitä, että yksilöt saavuttavat sen ja siihen on siis jokaisella yksilöllä oikeus.

Jokaisen täytyy siis voida saavuttaa totuuden tieto, jos oikeus johtaa maailmaa.

Tämä ajatus johtaa meidät toiseen ajatukseen, joka on omansa horjuttamaan uskoamme edellisen virheettömyyteen.

Jos ihmisen päämäärä on totuuden tiedon saavuttaminen, ja jos Jeesus, Buddha ja monet muut ovat saavuttaneet sen, niin he olivat ihmisiä kuten mekin ja olisivat siis olleet joskus heikkoja ja tietämättömiä kuten me. Mikäli kuitenkin tunnemme suurten uskontojen opettajien elämän historiaa, he ovat nähtävästi hamasta varhaisimmasta lapsuudestaan eroittuneet muista sekä älylliseen että siveelliseen lahjakkuuteen nähden siinä määrin, että jälkimaailma on selittänyt heidän syntyneen yliluonnollisella tavalla ja liittänyt heidän elämänsä jumaluustaruja.

Tämä tosiseikka tuntuu meistä arvoitukselliselta, jos nojaudumme väitteeseen, että ihmiset ovat tasa-arvoisia. Ei tunnu oikeudenmukaiselta, että Jumala eli luonto olisi jakanut ihmisille niin erilaisia lahjoja. Toinen syntyy nerona, toisen aivot pystyvät tuskin tajuamaan yksinkertaisimpia käsitteitä. Toinen on hyvä varhaisimmasta lapsuudestaan alkaen, toisella on voitettavana vaikeita intohimoja. Kuinka on mahdollista, että kaikilla ihmisillä on sama tehtävä ja lopullinen päämäärä. Kuinka voimme odottaa, että mitä vaikeimmilla taipumuksilla varustettu ihminen olisi yhtä hyvä kuin myötäsyttyisesti hyvä? Sisäiset, sielulliset taipumukset eivät ole ainoat vaikuttimet, vaan myös puhtaasti ulkonaiset seikat vaikuttavat ihmisen kehitykseen.

Nojautuen myöskin siihen perusteluun, jota ajottain on otaksuttu todeksi, nim. että kaikki sielut ovat samanlaisia tabulae rasae (kirjoittamattomia tauluja) syntyessään, on kuitenkin mahdotonta, että he kaikki saavuttavat saman päämäärän, koska he kasvavat niin tuiki erilaisissa ympäristöissä.

Toinen näkee ympärillensä vain hyviä esikuvia, toinen tutustuu paheisiin ennenkuin voi seisoa omin jaloin. Elämän todellisuus näyttää kumoavan teorian, että elämän päämäärä on totuuden tiedon ja täydellisyyden saavuttaminen. Kuollessaan ihmiset ovat kaukana samankaltaisuudesta — ja kuka lienee kuollessaan täydellinen.

Toinen kuolee nuorena, toinen lapsena, jokunen elää niin kauan, että hänestä tulee kompasteleva vanhus.

Ei, rakas teorianne näyttää meistä utopialta, mahdottomuudelta. Meidän on mielestämme pakko siirtää ihmisen lopullinen kehitys kuolemanjälkeiseen elämään, jos jotain semmoista elämää on olemassa.

Tämä oppi on kenties suurten, lahjakkaiden ihmisten unelma siveellisestä ihanteesta, jota ei todellisuudessa ole. Todentotta on ainakin, että he eivät ole ajatelleet täydellistymistä kuoleman jälkeen tapahtuvaksi, siihen nähden heidän sanansa ovat liian kouraantuntuvasti kohdistetut juuri eläviin ihmisiin. Mitä uskonnot, mitä teosofia vastaa tähän? Ne opettavat meille, että tämä käsitys ihmiselämän tarkoituksesta ei ole ainoastaan siveysoppi, vaan pääasiallisimmin eräs luonnon eli elämänlain ilmaus ja siitä syystä tulevaisuuden lupaus.

Luonnonlaki se on, joka säätää, että ihmisen pitää tulla täydelliseksi. Ei ainoataan jonkun Buddhan, jonkun Jeesuksen, vaan kaikkien ihmisten täällä maan päällä. On todella Jumalan tahto, että kaikkien ihmisyyksilöiden tulee saavuttaa ihmiskunnalle asetettu päämäärä. Tämä ei ole vain siveysoppia, se on käytännöllinen totuus. Koska ihmiselle on siis ennakolta määrätty päämäärä, on hänelle myöskin suotu mahdollisuus sen saavuttamiseen.

Juuri tämä seikka huolestutti ajatustamme.

Teosofia selittää sen, se myöntää, ei, se väittää, että suurimmat ja pyhimmat miehet ovat kerran olleet, oikeammin sanoen heidän henkensä ovat kerran henkeväittäneet yhtä heikkoja ja tietämättömiä ihmisiä kuin me muut olemme.

Mies, jota kaikki kristityt ovat tottuneet kunnioittamaan vapahtajanaan, Jeesus Nasarealainen, ei ollut Jumala enemmän kuin mekään. Hänkin oli kerran astunut ensimmäiset horjuvat askeleet sillä tiellä, joka tulisi johdattamaan hänet korkeuksiin. Kysyessämme: milloin? Viisaus vastaa: Ei sen elämän aikana, jona hän kantoi Jeesus-nimeä, Kristus lisänimenä. Siinä elämässä hänen persoonallisuutensa oli Pyhän Hengen täyttämä jo äitinsä kohdussa. Ei, paljon aikaisemmin aikaisempien elämien aikana. Olisiko ihminen Jeesus siis ollut olemassa

ennen, ennenkuin hän nyt syntyi: Oli aivan varmasti, teosofia sanoo. Ei se personallisuus, jota kutsuttiin Jeesus Nasarealaiseksi, vaan siinä asuva sielu eli yksilöllisyys, se joka henkevöitti Jeesuksen personan. Se yksilöllisyys oli ollut olemassa ennen ja ollut jälleensyntyvänä ihmisenä, oikeammin sanoen ollut ennen jälleensyntyneenä monena eri personallisuutena. Meidänkään yksilöllistä nimeämme ei luotu sinä hetkenä kuin nykyinen ruumiimme syntyi, vaan se oli olemassa aikoja ennen. Aikoja ennen sillä oli ollut asumuksensa inhimillisissä ruumiissa täällä maan päällä.

Me synnymme ja kuolemme, ja tämä toistuu kerta kerralta aivan kuten kesä ja talvi seuraavat toisiansa tasaisesti vaihdellen. Vain fyysiset verhomme vaihtuvat, yksilöllisyytemme elää. Henkinen minämme on kuolematon. Se pukeutuu muodosta muotoon ja hioo näitä muotoja paremmiksi työvälineiksi.

Kaikilla ihmisillä on sama ihanteen täydellistymisen mahdollisuus. Emme ole täällä maan päällä ensimmäistä emmekä viimeistä kertaa. Kenties olemme paljon etsineet ja pyrkineet, mutta yhä enemmän kaipaamme voimaa eteenpäin pyrkiessämme.

Jeesus oli ihminen, joka oli etsinyt totuutta tinkimättä, herkeämättä koko olemuksellansa.

Mihin pohjautuu ihmisten erilaisuus? Siihen, että heidän yksilölliset minänsä ovat eri kehitystasasteilla. Toinen on tehnyt itsensä voimakkaammaksi hengessä kuin toinen.

Ei kukaan ole erikoisesti huollettu.

Ei kukaan synny nerona ellei hän ole ponnistellut nerouden korkeuksiin. Vähimminkin lahjakkaalla on toivoa saavuttaa kerran mestarin täydellisyys. Ei kukaan ole hyljätty, ei kukaan halveksittu. Jumala rakastaa kaikkia samalla rakkaudella. ”Hän antaa aurinkonsa paistaa niin pahoille kuin

hyville, ja antaa sataa niin vanhurskaille kuin väärillekin”. (Matt. 5:45). Ihmisen kohtalo on hänen omassa kädessään, jos hän on antaumuksellinen idealisti, hän saavuttaa vapautuksen. Ellei hän välitä mistään korkeammasta pyrkimyksestä, hänen elämästään tulee kiertokulku, missä tuskin on havaittavissa kehitystä.

Eikö tämä oppi jälleensyntymisestä (reinkarnatiosta) eli sielun, henkisen minän uudistuvista ruumistuksista, ratkaise kaikki elämän eteemme asettamat ongelmat. Eikö tämä luo oikeutta tähän ihmisten maailmaan. Siihen liittyy erottamattomasti toinen oppi, oppi elämän laista, jota kutsutaan karmaksi, eli oikeuden ja armahtavaisuuden Hyväksi Laiksi, joka selittää meille maailmassa esiintyvien erilaisten ihmiskohtaloiden syyt.

Tämä laki perustuu siihen, että jokaisella syyllä on seurauksensa. Jokainen ajatus, sana tai teko, on syy, joka luo määrätyn seurauksen. Jokainen ajatus, sana tai teko on samalla kertaa seuraus vastaavasta edellisestä. Syysuhteen ketju jatkuu katkeamatta. Ajatuksillaan ihminen rakentaa luonteensa, sanoillaan ulkonaisen olemuksensa, teoillaan ympäristönsä.

”Tekkää ihmisille mitä toivotte heidän tekevän teille.” Tämä on tosin kehoitus, joka on annettu ihmisille, jotka vielä ovat itsekkäitä, mutta siihen sisältyy kuitenkin totuus. Paavali sanoo: ”Älkää eksykö. Jumala ei anna itseään pilkata, sillä mitä ihminen kylvää, sitä hän myös niittää. Sentähden, kun meillä vielä on aikaa, tekkäämme hyvää kaikille (Gal. 6:7 - 10). Ihmiskunta luo ulkonaisen onnensa teoillaan. Se on ”oman onnensa seppä”. Maanpäällisiä oloja ei paranna mikään ulkonainen voima, mutta mikä tärkeintä on, ajatusten, tunteiden ja tarkoituksien kautta ihminen luo luonteensa. Ihminen tulee siksi mitä ajattelee.

On luonnollista, että nuo kolme syyketjua vaikuttavat keskenään. Ajatukset synnyttävät sanoja ja tekoja, mutta ajatuksen toteutuminen teoissa synnyttää uusia ajatuksia. Kuolematon henki kerää muistiinsa kaiken mikä on hyvää, sillä vain hyvä on ikuinen.

Meitä ei tarvitse muistuttaa siitä, että jälleensyntymisoppi ei ole idän uskonnoille vieras. Usko jälleensyntymiseen läpäisee intialaisen ajattelun. Se on niin keskeinen tekijä Intian uskonnoissa, että kaikki pyhät kirjat puhuvat siitä, samoin myös kaikki filosofiset teokset. Ne joko puhuvat sitä, tahi olettavat, että se tunnetaan. Samshara ja Nirvana, olemassaolon pyörä tahi jälleensyntymisopin kiertokulku ja vapautuminen eli Moksha, muodostavat ne kaksi vastakohtaa, joiden ympärillä itämaalaisten ajatus liikkuu.

Useimmat ihmiset ovat sitävastoin varmaan sitä mieltä, että tällä opilla ja kristinuskolla ei ole mitään yhteistä. Jeesus ei ole koskaan puhut siitä, eikä siitä myöskään saarnata kirkoissamme. Tahdomme senvuoksi tutkia hiukan kristinuskon suhdetta jälleensyntymiseen.

Niin helposti asia tuskin lienee ratkaistavissa.

Uudessa testamentissa on havaittavissa jälleensyntymiseen viittaavia lausuntoja, joskin siellä puhutaan ”lihan ylösnousemuksesta” ja oppi sielun preeksistenssistä (ennen olemassaolosta) näytti olleen yleisenä uskomuksena Jeesuksen aikana. Vakuuttavimpana todistuksena tästä esitetään tavallisesti opetuslasten Mestarille tekemää kysymystä sokeana syntyneestä: ”Rabbi, kuka teki syntiä, tämä vai hänen vanhempansa, jotta hänen piti sokeana syntyä.” (Joh. 9:2). Jeesus sanoo myös Johannes Kastajasta: ”Ja, jos tahdotte uskoa, hän on se Elias, jonka piti tulla.” Toisen kerran hän sanoo: ”Mutta minä sanon teille: Elias on kyllä tullut, mutta he eivät tunteneet häntä, vaan tekivät hänelle mitä tahtoivat.

Samoin on myös Ihmisen Poika kärsivä heidän tähtensä.” (Matt. 17:12). Kertomukseen lisätään, että opetuslapset ymmärsivät, että hän puhui heille Johannes Kastajasta (Matt. 17:13). — Ilmestyskirjan tutun jakeen: joka voittaa, hänet olen asettava pylvääksi Jumalan temppeliin, eikä hän lähde sieltä koskaan ulos, katsotaan tarkoittavan vapautumista jälleensyntymisestä. (Annie Besant: Aikojen viisaus). Kun ihminen nim. on tullut täydelliseksi eikä tarvitse enää opetusta täällä maan päällä.

Otaksuttavaa on kuitenkin, että Jeesus, kuten Buddha opetti jälleensyntymistä, joskaan se ei tapahtunut julkisesti hänen saarnatessaan kansalle. Eräs seikka on yleensä unohdettu kokonaan, se, että uskontojemme suurten perustajien opetukset eivät rajoittuneet vain julkiseen opetukseen.

Ajatelkaamme vain totuuden julistajan asemaa hänen pyrkiessään ilmoittamaan maailmalle osia tiedostaan. Opettajan päämäärä on jumalallisen kipinän sytyttäminen ihmissydämiin, jotta ihmiset alkaisivat etsiä totuutta ja siten täyttää elämän siveellisiä vaatimuksia. Eri aikakaudet ja eri ihmiset vaativat erilaisia älyllisiä perusteluja, joihin nojautuen voivat tajuta näitä elämän siveellisiä vaatimuksia. On monenlaisia sellaisia totuuksia, joita voidaan esittää julkisesti. Sekä Jeesus, että Buddha, saarnasivat empimättä ihmisten veljeyden merkityksestä ja synnin turmiollisista seurauksista. On kuitenkin paljon sellaisia oppeja, joita kaikki eivät voisi tajuta, sellaisia joita vain ne ihmiset tajuavat, joiden silmät ovat avautuneet näkemään.

Pitääkö näiden siis jäädä ilman hengen ravintoa? — Löytyykö myöskin oppeja, ankaria siveyssääntöjä, joita pystyy täyttämään vain pieni määrä ihmisiä. Eikö näistä harvoista siis huolehditaisi lainkaan. Kyllä. Kaikille suodaan tilaisuus vastaanottaa sitä henkistä tietoa, jota he halajavat, ja juuri siksi

tulee myöskin opin olla erilaista. Se on osittain julkista, kaikkia varten, eksoteerista, osittain enemmän yksityistä, niille harvoille sovellettua, jotka tuntevat tarvitsevansa enemmän tietoa, nim. salaista, esoteerista. Yleisesti tunnettu totuus on, että tämä opetustapa on ollut ja on yhä tavallinen itämailla. Tunnettua on myöskin, ettei se ollut vieras ainakaan kristikunnalle.

Tarkastakaamme esimerkiksi evankeliumeja. Jeesus vaelsi ympäri maan päällä, opetti synagogissa ja julisti Jumalan valtakunnan evankeliumia. Jeesus kulki kautta koko Galilean maan, opetti heidän synagogissaan, julisti Jumalan valtakunnan evankeliumia ja paransi sairaita. (Matt. 4:23). Samanaikaisesti hän valitsi itselleen opetuslapsia, jotka olivat häntä henkisesti lähempänä kuin muu kansa. Näitä Jeesus opetti yksityisesti. ”Silloin hän vastasi ja sanoi heille: Teidän on annettu tietää taivaan valtakunnan salaisuudet, mutta heille ei ole sitä ilmoitettu.” (Matt. 13:11) sillä, sanotaan vielä saman luvun 34 jakeessa: ”Tämän kaiken Jeesus puhui kansalle vertauskuvin ja ilman vertauskuvia hän ei mitään puhunut. (Matt. 7:6.) Tunnettu on myöskin Hänen sanansa Matt. 7:6 ”Älkää antako koirille pyhää, älkää, älkää heittäkö helmiä sijoille, jotta ne eivät polkisi niitä ja kääntyisi teitä vastaan ja repisi teitä.” Täten Jeesus kieltää opetuslapsia ilmaisemasta henkisiä totuuksia kenelle tahansa, koira-nimitys, joka meidän korvissamme kuuluu omituiselta, oli siihen aikaan yleisesti käytännössä ja sillä tarkoitettiin sellaisia, jotka olivat määrätyn piirin, seurakunnan tai kansan ulkopuolella. Opetuslapset, joiden hartioille uuden opin julistus oli laskettu Jeesuksen kuoleman jälkeen, noudattivat mestarinsa esimerkkiä. Silloinkin julistettiin oppia osittain julkisesti, eksoteerisesti yleisölle, osittain salaisesti, esoteerisesti joillekuille harvoille vakavasti etsiville.

Paavali kirjoittaa I Korinttolaiskirjeessä: ”Niin, rakkaat veljet, en voi puhua teille kuten hengellisille, vaan kuten lihallisille, kuten pienille lapsille Kristuksessa. Maitoa olen antanut teille, en vahvaa ruokaa, sillä te ette sietäneet sitä silloin, ettekä siedä nytkään. (I Korintt. 3:1-2).

Paavali sanoo myös saman Korintt. kirjeen 2 luvussa, 14 jakeessa seuraavasti: ”Mutta me puhumme salattua Jumalan viisautta, sitä kätkeyttä, jonka Jumala on edeltä määrännyt ennen maailman aikoja meidän kirkkaudeksemme. Sitä, jota ei kukaan tämän maailman valtiaista ole tuntenut, sillä jos he olisivat sen tunteneet, eivät he olisi kirkkauden Herraa ristiinnaulinneet. Mutta meille Jumala on sen ilmoittanut henkensä kautta, sillä henki tutkii kaikki, Jumalan syvyydetkin. Mutta luonnollinen ihminen ei ota vastaan sitä, mikä Jumalan hengen on, sillä se on hänelle hulluutta, ei hän voi sitä ymmärtää, koska se on tutkisteltava henkisesti.”

Samoin oli laita kirkon ensi aikoina, jolloin vielä oli todellisia Jeesuksen seuraajia, jotka tunsivat Jumalan valtakunnan salaisuudet.

Kirkkoisä Origenes kirjoittaa: ”Puhe kristillisestä opista salaisena (esoteerisena) oppina on todella väärä, mutta että siinä esiintyy oppeja, joita ei tuoda julki yleisölle ja joita julistetaan vasta silloin, kun eksoteeriset, (ulkonaiset) opit ovat täysin käsitetyt, ei ole mitään erityisesti kristikuntaa kuvaavaa, vaan on se ominaista kaikille filosofisille yhtymille, jotka julistavat sekä eksoteerisia että esoteerisia oppeja.”

Monet Pythagoraan kuuntelijoista tyytyivät hänen pelkkiin lausuntoihinsa, (ipse dixit) kun toisille sensijaan opetettiin salassa oppeja, joita ei pidetty soveliaina opetettaviksi profaaneille (epäpyhille) tai ei-asiiantunteville. ”Mystereiden salassa pitäminen ei ole saattanut niitä huonoon maineeseen missään. Pitäisi siis olla turhaa moittia Kristuksen

salaisia oppeja, koska ei tunneta niiden sisältöä.” (Contra celsum 1:7).

Samana sääntöä noudatettiin siis kirjallisten merkintöjen suhteen. Evankeliumit ovat pääasiallisesti salassa pidettyjen totuuksien vertauskuvallisia esityksiä. Niissä tapaa usein vertauskuva-sanan.

Tämä, ynnä kirkollinen traditio, ovat todennäköisesti aiheuttaneet lukemattomien kommentaarioiden ja selitysten syntymisen, semmoisten, jotka aina selittävät kuinka vähän niiden sepittäjät todella ovat tajunneet niitä. Evankeliumit sisältävät kuitenkin mitä yksinkertaisimpia ja puhtaimpia siveellisiä käskyjä, joiden täyttäminen yksinomaan vie totuuden tietoon. Joh. ev. 14:15 Jeesus sanoo: ”Jos te rakastatte minua, niin pidätte minun käskyni.” Saman luvun 16, 17 ja 20 jakeessa sekä 16 luvun 13 jakeessa Jeesus lupaa opetuslapsilleen: ”Ja minä olen rukoileva Isää ja Hän antaa teille toisen lohduttajan olemaan teidän kanssanne iankaikkisesti, Totuuden Hengen, jota maailma voi ottaa vastaan, koska se ei näe Häntä eikä tunne Häntä, mutta me tunnemme Hänet, sillä Hän pysyy teidän tykönänne ja on teissä oleva. Mutta Puolustaja (Lohduttaja) Pyhä Henki, jonka Isä on lähettävä minun nimessäni, Hän opettaa ja muistuttaa teille kaikki. Mutta kun Hän tulee, Totuuden Henki, johdattaa Hän teidät kaikkeen totuuteen, sillä se, mitä Hän puhuu ei ole Hänestä itsestään, vaan minkä Hän kuulee sen Hän puhuu ja tulevaiset Hän teille julistaa.” Esim. Luukkaan evankeliumin 24:25 kerrotaan kuinka Jeesus ylösnousemisensa jälkeen ”avasi opetuslastensa silmät niin, että he ymmärsivät kirjoitukset. Galatalaiskirjeessä Paavali selittää vertauskuvallisesti kertomuksen Abrahamin kahdesta pojasta — meidän päivinämme on alettu jo usealla taholla ymmärtää raamatun kuvaannollista kieltä.

Palatessamme jälleensyntymisoppiin meillä on siis syytä olettaa, että Jeesus itse opetti sitä salaisena oppina. Voimme olettaa niin siitä erikoisesta syystä, että ensimmäisistä kristityistä niin monet uskovat jälleensyntymiseen — ja nämähän olivat aikaan nähden niin paljon lähempänä kuin me.

N.k. kirkkoisien lausunnoista päätellen, hekin tunsivat jälleensyntymisopin. Kirkkoisä Origenes puhui selvin sanoin sielun puhdistamisesta usean ruumistuksen kautta. (Huom. flere kroppsliga liv.) Niin puhuu myöskin Klemens Aleksandrialainen. Justinus marttyyri ja Hieronymys.

Monet lahkolaiset, kuten gnostikot ja manikealaiset ovat omaksuneet tämän opin. Historiallisen tutkimuksen tehtävä on löytää yhä enemmän salaisuuksia.

Luokaamme vielä kerran katseemme siihen keskeiseen totuuteen, jota kaikki uskonnot saarnaavat. Heidän saarnansa keskeisin totuus, ydinajatus, on kehoitus: pyrkikää täydellisyyteen, korkeimman ihanteen toteuttamiseen, joka on rakkauden täyttämä elämä, todellinen elämä. Millainen tämä elämä on? Mitä merkitsee viisaaksi ja hyväksi tuleminen?

Kenties kuvittelemme sen — käyttäen C. B. Leadbeaterin sanamuotoa, ”selkärangattomaksi veljesrakkaudeksi, joka on aina osaaottava, mutta aina neuvoton eikä uskalla lausua totuutta epäveljelliseksi leimatuksi tulemisen pelosta.” Oi, vaellamme vielä sokeudessa siinä määrin, ettemme havaitse omaa henkeämme aineen harhojen keskellä.

Onnen puutteemme, koko itsekkyytemme, perustuu siihen, ettemme tunne omaa henkeämme. Totuudenetsiminen on pyrkimystä oman sisäisen henkemme tuntemiseen. Todellisen itsemme tuntemiseen oppiminen ja totuuden löytäminen on asteittaista heräämistä tämän hengen, sisimmässämme asuvan Jumalan hengen tajuamiseen.

Paavali sanoo: ”Ihmisen ruumis on Pyhän Hengen temppeleli.” Ihminen on sielunsa sisimmässä pyhätössä jalo, hyvä, puhdas ja rakastava. Jumalan Poika, joka täyttää Isän tahdon. Joskaan useimmat meistä eivät tunne tätä minää, me kaikki kuulemme kuitenkin sen äänen omassatunnossamme ja sydämässämme, ja tiedämme, että se on olemassa. Jospa meillä olisi rohkeutta noudattaa sen kehoituksia aina.

Miksi kirjoitetaan ja puhutaan niin paljon ihmisen syntisyydestä? Onko nautintoa tuijottaa herkeämättä hänen virheisiinsä? Onko nautintoa ajatella niitä siinä määrin, että hänen hyvät, positiiviset omaisuutensa jäävät unhoon? Moisin menetelmin emme konsanaan luo onnea maan päälle emmekä suinkaan kiirehdi kulttuurin etenemistä.

On luonnollista, ettemme suinkaan voi näyttää, että ihminen semmoisenaan on ”hyvä”. Jokainen tuntee oman heikkoutensa tietäen kuinka kaita ja vaikeasti vaellettava henkiseen kehitykseen johtava tie on. Emme kuitenkaan saisi milloinkaan unohtaa, että jokaiseen ihmispoveen on kätkeyty täydellisyyden kipinä. Kadotukseen joutumisen synnyttämän tuskantäyteisen ajattelun sijaan meidän tulisi omaksua luja usko ja luottamus siihen, että meidät on kutsuttu suuriin tehtäviin. Niin ollen saavuttaisimme myös kyvyn ja mahdollisuuden niiden suorittamiseen. Jeesus sanoo: ”Ei kukaan ole hyvä, Jumala yksin.” Aivan oikein. Sama Jumala asuu kuitenkin omassa sisimmässämme ja Häntä palvelemalla kuljemme hyvyyden tietä. Ihanne on etäinen. Hengen täyteyttä ei voi saavuttaa äkkiä, mutta siihen pyrkiminen on elämämme tehtävä. Tulevaisuuden rakennelmien asemesta meidän tulee ottaa vaari nykyhetkestä, huomata sen tärkeys.

Palauttakaamme mieliimme eräs Jeesuksen esittämä vertaus. Sen löydämme Matteuksen evankeliumin 20 luvussa. Sanat kuuluvat näin: ”Taivasten valtakunta on perheenisännän

kaltainen, joka varhain avulla lähti palkkaamaan työmiehiä viinitarhaansa. Ja kun hän oli sopinut denaarista päivässä työmiesten kanssa, lähetti hän heidät viinitarhaansa. Ja hän lähti ulos kolmannen hetken vaiheilla ja näki toisia seisomassa torilla joutilaina. Ja hän sanoi heille: menkää tekin minun viinitarhaani, ja mikä kohtuus on, sen annan teille. Niin he menivät. Taas hän lähti ulos kuudennen ja yhdeksännen hetken vaiheilla ja teki samoin. Ja kun hän lähti ulos yhdennentoista hetken vaiheilla, tapasi hän vielä toisia seisomassa siellä. Ja hän sanoi heille: miksi seisotte täällä kaiken päivää joutilaina? He sanoivat: kun ei kukaan ole palkannut meitä. Hän sanoi heille: menkää tekin viinitarhaani. Mutta kun ilta tuli, sanoi viinitarhan herra tilansa hoitajalle. Kutsu työmiehet ja maksa heille palkka viimeisistä alkaen ensimmäisiin saakka. Kun nyt tulivat ne, jotka olivat saapuneet yhdennentoista hetken vaiheilla, saivat he kukin denaarin. Ja kun ensimmäiset tulivat, luulivat he saavansa enemmän, mutta hekin saivat kukin denaarin. Kun he sen saivat, napisivat he perheenisäntää vastaan ja sanoivat: nämä viimeiset ovat tehneet työtä vain yhden hetken ja sinä teit heidät meidän vertaisiksemme, meidän, jotka olemme kantaneet päivän kuorman ja helteen. Niin hän vastasi eräälle heistä ja sanoi: ystäväni, en minä tee sinulle vääryyttä, etkö sopinut kanssani denaarista. Ota omasi mene. Mutta minä tahdon tälle viimeiselle antaa saman verran kuin sinulle. Enkö saa tehdä omalleni mitä tahdon? Vai onko silmäsi nurja siksi, että minä olen hyvä.”

Eikö meistä tunnu tämän luettuamme ensin, että jotakin on hullusti? Kirjaimellisesti tulkittuna koko kertomus on epämoraalinen. Isäntä, joka maksaa laiskurille saman kuin kunnan työntekijälle, ei vastaa käsityksiämme oikeudenmukaisesta herrasta — vielä vähemmän, jos vertauksessa tarkoitetaan yksinomaan sellaista Jumalaa, joka

jakelee armolahjojansa kenelle suvaitsee. Tarkkaavaiselle ja ymmärtäväiselle lukijalle asia on mitä selvin. Hän ymmärtää, että tähän vertaukseen, muodollisesti puutteelliseen, on kätkettyä sielutieteellinen totuus. Ensimmäiset sanat: taivaan valtakunta on perheenisännän kaltainen, selittävät kaiken, sillä niillä Jeesus välttää tulkinnan, joka tekee isännästä personallisen Jumalan. Vertaus tarkoittaa taivaanvaltakuntaa eli Jumalan valtakuntaa ja tämä valtakunta on ”meissä”. Se on se autuus, se totuuden tieto, jonka me ihmiset saavutamme sillä hetkellä, jolla heräämme hengen elämään.

Hengen elämä ei ole riippuvainen ajasta eikä ulkonaisista olosuhteista. Henkemme, henki meissä on ikuinen, aina läsnäoleva. Se ei myöskään ole kvantitatiivinen, vaan kvalitatiivinen käsite. Ei siis voida tarkoittaa suurta tai pientä määrää henkeä, suurempaa tai pienempää määrää autuutta, onnea, suurempaa tai pienempää elämäntietoa, tuntemusta. Ei. Milloin ikinä ihminen herää hengenelämään, hänellä on tämä tieto, tämä henki, tämä autuus.

Eroavaisuus on vain siinä, että jos ihminen elämänjaksonsa alussa astuu korkeampaan elämään, hänellä on edessänsä pitkä, ihana, riemukas työpäivä. Turhaan elänyt ihminen, personallisen elämänsä markkinapaikalla uudelleen ja uudelleen astellut, joka vihdoin tuntee sisimmässään hengen kutsun, ei luonnollisesti saa tehdä työtä, tosi työtä tämän kehityskauden aikana yhtä kauan kuin hänen siihen aikaisemmin ehtineet veljensä.

Kunnelkaamme siis jumalallista ääntä sisimmässämme. Pyrkiessämme rikkauteen tai valtaan, emme saa rauhaa ennenkuin saavutamme päämäärämme. Yrittäessämme tunkeutua henkemme salattuihin maailmoihin, yrittäessämme kulkea viisauden temppeliin johtavaa tietä, sielumme rauha kasvaa päivä päivältä. On kuin todella saavuttaisimme

päämäärämme joka hetki. Aineelliset edut ovat riippuvaisia ajasta ja paikasta, mutta Jumalaa palvelemasta, Isän tahtoa täyttämästä, totuuden ja rakkauden tietoon ja tuntemiseen kehittymästä meitä ei voi estää mikään eikä kukaan.